

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

у 2017 році

НАСЕЛЕННЯ

Чисельність **наявного населення** в області, за оцінкою, на 1 грудня 2017р. становила 1021,1 тис. осіб. Упродовж січня–листопада 2017р. кількість жителів Чернігівщини зменшилася на 12277 осіб.

Порівняно із січнем–листопадом 2016р. обсяг природного скорочення збільшився на 564 особи.

Упродовж січня–листопада 2017р. народилося 7006 малюків. Кількість померлих склала 17269 осіб.

РИНОК ПРАЦІ

За даними державної служби зайнятості, **кількість зареєстрованих безробітних** на кінець 2017р. становила 10,9 тис. осіб, з них допомогу по безробіттю отримували 78,9%.

Більше половини (55,8%) загальної кількості безробітних становили жінки.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому в області на кінець 2017р. становив 1,8% населення працездатного віку. Цей показник був вищим серед населення сільської місцевості (2,1%) порівняно з жителями міських поселень (1,6%).

Середньооблікова кількість безробітних, які отримували допомогу у зв'язку з безробіттям упродовж грудня 2017р., становила 7,2 тис. осіб. Середній розмір допомоги з безробіття складав 2235 грн, що дорівнює 69,8% законодавчо визначеного розміру мінімальної заробітної плати (3200 грн).

Кількість вільних робочих місць (вакантних посад), заявлених роботодавцями до державної служби зайнятості, упродовж грудня 2017р. збільшилася на 3,4% й на кінець року становила 1,1 тис.

За професійними групами найбільший попит на робочу силу на кінець 2017р. спостерігався на працівників сфери торгівлі та послуг (18,8% від загальної кількості заявлених вакансій), кваліфікованих робітників з інструментом (17,6%), а найменший – на кваліфікованих робітників сільського та лісового господарств, риборозведення та рибальства (1,9%), технічних службовців (3,9%).

Навантаження зареєстрованих безробітних збільшилося й на кінець 2017р. становило 10 осіб на одне вільне робоче місце (вакантну посаду).

ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ

У 2017р. **середньомісячна номінальна заробітна плата** штатних працівників підприємств, установ та організацій (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) порівняно з 2016р. зросла на 40,8% й становила 5636 грн.

Серед більш оплачуваних були працівники, зайняті в добувній промисловості й розробленні кар'єрів, у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення, у державному управлінні й обороні; обов'язковому соціальному страхуванні, у виготовленні виробів із деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності, у фінансовій та страховій діяльності, у складському господарстві та допоміжній діяльності у сфері транспорту, де нарахування в 1,6–1,2 раза перевищили середній показник в області. Водночас абсолютний розмір заробітної плати працівників підприємств поштової та кур'єрської діяльності, виробництва меблів, іншої продукції, ремонту і монтажу машин та устаткування був значно нижчим і не перевищував 61% середнього показника в області.

Індекс реальної заробітної плати у 2017р. порівняно з 2016р. становив 122%.

Загальна сума **заборгованості з виплати заробітної плати** впродовж 2017р. зменшилася на 3,7 млн.грн (на 27,2%) та на 1 січня 2018р. становила 10 млн.грн. Сума боргу складає 0,8% від фонду оплати праці, нарахованого за грудень 2017р.

Борги працівникам економічно активних підприємств становили 6 млн.грн. Їхні розміри зменшилися впродовж 2017р. на 1,6 млн.грн (на 20,5%). Найбільша заборгованість серед економічно активних підприємств спостерігалася в промисловості – 3,7 млн.грн (61,8% загальної суми).

Кількість працівників економічно активних підприємств, які вчасно не отримали заробітну плату, зменшилася впродовж 2017р. на 31,8% й на 1 січня 2018р. становила 886 осіб (0,5% загальної кількості штатних працівників, зайнятих в економіці області). Більшість із них була в промисловості (60,2%) й в установах, зайнятих операціями з нерухомим майном (12,9%).

Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 6770 грн, що на 1,7% більше від середньої заробітної плати, нарахованої за грудень 2017р.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ

У 2017р. призначено **субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг** 339,7 тис. домогосподарств, з них у міських поселеннях – 230,4 тис., у сільській місцевості – 109,3 тис.

Загальна сума призначених субсидій у 2017р. становила 151,4 млн.грн, з неї в міських поселеннях – 111,7 млн.грн, у сільській місцевості – 39,7 млн.грн.

Середній розмір призначеної субсидії на одне домогосподарство в грудні 2017р. становив 1114,5 грн (у грудні 2016р. – 1455,4 грн).

Крім того, у 2017р. 45,8 тис. домогосподарств області було призначено **субсидії готівкою на відшкодування витрат для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива**, з них у міських поселеннях – 8,1 тис., у сільській місцевості – 37,7 тис. Середній розмір призначеної в грудні 2017р. субсидії цього виду на одне домогосподарство становив 1932,3 грн (у грудні 2016р. – 1629,2 грн).

У 2017р. загальна сума субсидій готівкою, отриманих домогосподарствами для відшкодування витрат на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, становила 128,3 млн.грн.

У 2017р. населенням області сплачено за житлово-комунальні послуги 1286,4 млн.грн, що становить 79,3% нарахованих за цей період сум, за електроенергію – 505,0 млн.грн.

На кінець 2017р. заборгованість населення зі сплати за централізоване опалення та гаряче водопостачання становила 114,5 млн.грн, за газопостачання – 111,0 млн.грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 24,2 млн.грн, за вивезення побутових відходів – 2,1 млн.грн, за електроенергію – 41,4 млн.грн.

ПРАВОПОРУШЕННЯ

За повідомленням прокуратури, протягом 2017р. обліковано 14932 кримінальні правопорушення. Із загального числа зафіксованих правоохоронними органами кримінальних проявів 38,2% – тяжкі та особливо тяжкі.

У загальній кількості злочинів 62,4% становили злочини проти власності, 10,9% – проти життя та здоров'я особи, 5,1% – у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, 4,4% – у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 3,8% – проти безпеки руху й експлуатації транспорту, 3,1% – проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування й об'єднань громадян і злочини проти журналістів, 2% – злочини у сфері господарської діяльності, по 1,5% – проти правосуддя та проти встановленого порядку несення військової служби, 1,4% – проти громадського порядку й моральності, 1,3% – проти громадської безпеки.

Протягом 2017р. обліковано очевидних умисних убивств та замахів на вбивство – 41, умисних тяжких тілесних ушкоджень – 67, зґвалтувань (та замахів) – 4. Кількість випадків крадіжок становила 7937, шахрайства – 678, грабежів – 229, розбоїв – 47, хабарництва – 41.

Правоохоронними органами за цей період виявлено 16 осіб, які скоїли злочини в складі 5 організованих груп; закінчено 5 кримінальних

проваджень про кримінальні правопорушення, вчинені організованими групами.

Кількість потерпілих від злочинів у 2017р. становила 8633 особи, із числа яких 3296 – жінки, 645 – особи похилого віку та інваліди 1 і 2 групи, 98 – неповнолітні у віці 14–17 років та 62 – діти у віці до 14 років. Найбільша кількість потерпілих (66,3%) – від крадіжок та грабежів, серед них 38,1% – жінки. У дорожньо-транспортних пригодах, пов'язаних зі злочинами, на території області постраждало 324 особи.

Усього внаслідок злочинних діянь загинуло 152 особи, із числа яких 46,1% загинуло внаслідок дорожньо-транспортних пригод, пов'язаних зі злочинами; 23,7% – умисно вбито.

Кількість виявлених осіб, які вчинили злочини, становила 2872, із них жінок – 383 (13,3%), неповнолітніх у віці 14–17 років та дітей до 14 років – 64 (2,2%). У загальній кількості виявлених осіб, які вчинили злочини, 25,5% раніше вже ставали на злочинний шлях (з них 72,9% мали незняту або непогашену судимість), 14,7% знаходилися в стані алкогольного сп'яніння, 5,7% вчинили злочин у групі. Питома вага працевдатних осіб, підозрюваних у скоєнні злочинів, які на момент учинення злочину не працювали і не навчалися, становила 61,3%, безробітних – 9,4%.

СПОЖИВЧІ ЦІНИ

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) за 2017р. становив 113,9%, в Україні – 113,7%.

Ціни на продукти харчування та безалкогольні напої в області за 2017р. зросли на 17,4%. Найбільше (на 71,8% та 69,4% відповідно) подорожчали пшоно та сало, на 22,2–31,5% – сири, яйця, рис, хліб, фрукти, м'ясо та м'ясопродукти, молоко та сметана; на 14,4–18,7% – борошно пшеничне, масло, овочі. Водночас крупи гречані подешевшали на 31,1%, цукор – на 11,3%.

Тютюнові вироби зросли в ціні на 35,8%, алкогольні напої – на 10,1%.

Ціни (тарифи) на утримання будинків та прибудинкових територій збільшилися на 30,6%, електроенергію – на 28,1%, каналізацію – на 15,9%, гарячу воду – на 15,8%, холодну воду – на 12,5%, опалення та природний газ – на 1,2%.

Вартість проїзду в автодорожньому транспорті зросла на 27,4%, у залізничному – на 6%, паливо та мастила подорожчали на 19,2%.

Послуги освіти стали дорожчими на 18,9%.

Зростання цін у сфері охорони здоров'я на 7,9% зумовлено подорожчанням послуг лікарень на 17%, амбулаторних послуг – на 12,4%, фармацевтичної продукції, медичних товарів та обладнання – на 6%.

У сфері зв'язку ціни зросли на 8,6%, що пов'язано з подорожчанням поштових послуг на 66,8%, мобільного зв'язку – на 16,3%, місцевого телефонного зв'язку – на 6,8%.

На 5,2% збільшилися ціни на предмети домашнього вжитку, побутову техніку та поточне утримання житла, на 4,2% – на одяг і взуття.

ПРОМИСЛОВІСТЬ

За підсумками 2017р. порівняно з 2016р. індекс промислової продукції становив 96,1%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** обсяги промислового виробництва склали 93%, в **переробній промисловості** – 96,7%.

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів обсяг промислової продукції порівняно з 2016р. зменшився на 9,8%. Спостерігалось зменшення випуску вершкового масла – на 4,7%, борошна – на 5,7%, ковбасних виробів – на 7,4%, свіжого чи охолодженого м'яса свиней – на 9%, хліба та виробів хлібобулочних, нетривалого зберігання, рідкого обробленого молока – на 12,6%, йогуртів та інших ферментованих чи сквашених молока та вершків – на 33,1%, соняшникової нерафінованої олії – на 44,6%. Водночас зросло виробництво сирів сичужних та плавлених (на 30,3%), свіжого чи охолодженого м'яса великої рогатої худоби (на 19,7%), круп (на 18,5%), напоїв безалкогольних (на 2,6%).

У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів порівняно з 2016р. випуск промислової продукції зріс на 1,1%. Більше вироблено білизни та речей постільних, менше – вовняних тканин, взуття.

На підприємствах із виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності індекс промислової продукції склав 108,1%, у виробництві хімічних речовин і хімічної продукції – 171,7%, у виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – 105,6%, у металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування, – 118,6%, у машинобудуванні – 116,6%.

Серед окремих видів продукції більше вироблено деревини, уздовж розпиляної чи розколотої, інструментів ручних, пожежних машин, автобусів; менше – шпалер, вогнегасників, верстатів для оброблення деревини.

У **постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** у 2017р. порівняно з 2016р. промислове виробництво скоротилося на 3,3%.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Індекс сільськогосподарської продукції за 2017р., за попередніми розрахунками, становив 104,7% до 2016р. У сільськогосподарських підприємствах він був 104,5%, а в господарствах населення – 105,3%.

Індекс продукції рослинництва за 2017р. порівняно з 2016р. становив 106,3%, у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – 105,1%, господарствах населення – 110,4%.

За попередніми даними, виробництво всіма категоріями господарств культур зернових та зернобобових становило 4021,7 тис.т, що на 7,5% більше 2016р. Буряку цукрового фабричного накопано 269,2 тис.т (93% обсягу попереднього року), соняшнику зібрано 467,3 тис.т (86,9%), ріпаку та кользи – 98 тис.т (у 4,9 рази більше). Картоплі та овочів вироблено 1448,2 тис.т (на 20,5% більше, ніж у 2016р.) та 173,6 тис.т (на 7,2% менше) відповідно. Сільськогосподарськими підприємствами вироблено 95,6% всіх зернових, 96,7% буряку цукрового фабричного, 99,8% соняшнику. Господарствам населення належить лєвова частка у виробництві картоплі та овочів – 90,9% та 96,2% відповідно.

Індекс продукції тваринництва за 2017р. до 2016р. становив 98,7%, у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – 100,5%, господарствах населення – 97,1%.

За розрахунками, на 1 січня 2018р. **загальна кількість** великої рогатої худоби налічувала 191,8 тис. голів (на 2,4% менше 1 січня 2017р.), у т.ч. корів – 110,6 тис. (на 2,4% менше); свиней – 167 тис. (на 10% менше), овець і кіз – 30,1 тис. (на 4,7% менше), птиці всіх видів – 3501,6 тис. голів (на 3% більше).

У господарствах населення утримувалося 41,8% загальної кількості великої рогатої худоби, у т.ч. корів – 59%; свиней – 45,3%, овець та кіз – 91% та 93,2% птиці всіх видів.

Господарствами всіх категорій у 2017р. реалізовані на забій 51,4 тис.т **худоби та птиці** (у живій масі), що на 6,5% менше, ніж у 2016р., вироблені 548,2 тис.т **молока** (на 0,2% менше) та 288,3 млн.шт **яєць** (на 3,2% менше).

Питома вага господарств населення в загальному виробництві м'яса становила 45,3%, молока – 56,7%, яєць – 83,9%.

БУДІВНИЦТВО

У 2017р. підприємства області виконали будівельні роботи на суму 926,5 млн.грн. Індекс будівельної продукції у 2017р. становив 127,1% проти 2016р. Будівництво будівель збільшилося на 8,3%, у т.ч. нежитлових будівель – на 23,6%, а житлових будівель зменшилося на 11,1%. Будівництво інженерних споруд зросло у 2,1 рази.

Нове будівництво, реконструкція, розширення та технічне переоснащення склали 63,1% від загального обсягу виконаних будівельних робіт, капітальний і поточний ремонт – 25,9% та 11% відповідно.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У січні–листопаді 2017р. експорт товарів становив 551,7 млн.дол. США, імпорт – 407,4 млн.дол. США. Порівняно із січнем–листопадом 2016р. експорт збільшився на 45,4%, імпорт зменшився на 8,7%. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами склало 144,3 млн.дол. США (у січні–листопаді 2016р. від’ємне – 66,7 млн.дол.).

Зовнішньоторговельні операції проводилися з партнерами 128 країн світу (з них 28 країн ЄС).

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 185,1 млн.дол. США, або 33,5% від загального обсягу експорту товарів (у січні–листопаді 2016р. – 109,7 млн.дол. США, або 28,9%), та збільшився проти січня–листопада 2016р. в 1,7 раза.

Серед країн ЄС найвагоміші експортні поставки здійснювалися до Нідерландів, Румунії, Італії, Польщі, Іспанії, Литви, Німеччини.

Серед інших країн найбільше екпортувалися товари до Російської Федерації, Туреччини, Білорусі, Грузії, Єгипту, Молдови, Республіки, Азербайджану, Ізраїлю, Казахстану.

Порівняно із січнем–листопадом 2016р. збільшився експорт товарів до Ізраїлю (у 5,8 раза), Нідерландів (у 3,7 раза), Італії (в 2,1 раза), Литви (у 2 раза), Туреччини (в 1,7 раза), Німеччини та Російської Федерації (в 1,6 раза до кожної), Іспанії (у 1,5 раза), Польщі (на 28,8%), Грузії (на 26,3%), Білорусі (на 17,6%), Казахстану (на 14,3%), Азербайджану (на 10,1%), Румунії (на 9,3%); зменшився – до Молдови, Республіки (на 10,4%), Єгипту (на 8,2%).

У загальному обсязі експорту товарів порівняно із січнем–листопадом 2016р. збільшилася частка зернових культур, недорогоцінних металів та виробів з них, насіння і плодів олійних рослин, машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання. Натомість зменшилася частка паперу та картону, деревини й виробів із деревини, готових харчових продуктів, текстильних матеріалів та текстильних виробів, взуття, олій рослинних, молока та молочних продуктів.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 152,7 млн.дол. США, або 37,5% загального обсягу (у січні–листопаді 2016р. – 165,9 млн.дол., або 37,2%), та зменшився проти січня–листопада 2016р. на 8%.

Найвагоміші імпортні поставки товарів серед країн ЄС здійснювалися з Німеччини, Італії, Польщі, Литви, Нідерландів, Великої Британії, Австрії.

Серед інших країн світу найбільші імпортні надходження були з Білорусі, Російської Федерації, Китаю, Бразилії, США, Індії.

Порівняно із січнем–листопадом 2016р. збільшився імпорт товарів із Литви (у 3,6 раза), США (в 1,7 раза), Австрії (на 21,4%), Китаю (на 19,5%), Польщі (на 12,5%), Нідерландів (на 7,5%), Білорусі (на 2,4%), Російської Федерації (на 0,4%); зменшився – з Бразилії (на 42,6%), Великої Британії (на 37%), Індії (на 34,9%), Німеччини (на 22,1%), Італії (на 13,9%).

У загальному обсязі імпорту товарів збільшилася частка продукції хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості, зернових культур, текстильних матеріалів та текстильних виробів, полімерних матеріалів, пластмас та виробів із них, мінеральних продуктів, паперу та картону, недорогоцінних металів та виробів із них, засобів наземного транспорту, крім залізничного. Зменшилася частка готових харчових продуктів.

ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ

Оборот роздрібної торгівлі, який включає дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у 2017р. становив 15777,4 млн.грн, що в порівнянних цінах на 4,4% більше від обсягу 2016р.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, за рік становив 10192,2 млн.грн, що в порівнянних цінах на 3,2% більше 2016р.

ТРАНСПОРТ

У 2017р. вантажооборот підприємств автомобільного транспорту становив 885,9 млн.ткм, або 121,2% від обсягу 2016р. Підприємствами автомобільного транспорту **перевезено** 1428,7 тис.т **вантажів**, що становить 97,7% від обсягу 2016р.

У 2017р. усіма видами транспорту виконано пасажирооборот в обсязі 777,7 млн.пас.км, послугами **пасажирського транспорту** скористалися 91,1 млн. пасажирів, що становить, відповідно, 98,6% та 106,7% від обсягу 2016р.

Послугами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 44,3 млн. пасажирів, що становить 93,6% рівня 2016р. Перевезення пасажирів автотранспортом фізичних осіб-підприємців становили 18,1 млн. пасажирів (84,5%).

Міським електротранспортом перевезено 46,8 млн. пасажирів, що на 22,9% більше, ніж у 2016р.

Послугами річкового транспорту у 2017р. скористалися 17 тис. пасажирів, що становить 85,4% рівня 2016р.

Головне управління статистики
у Чернігівській області